

НАЗУСТРІЧ АМБІТНІЙ ПРОГРАМІ ДІЙ РАДИ ЄВРОПИ ЩОДО ҐЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Назустріч амбітній програмі дій Ради Європи щодо ґендерної рівності

На основі Резолюції 2290 (2019)
та Рекомендації 2157 (2019) ПАРЕ
Доповідач: пані Ельвіра Ковач (Сербія, ЕРР)

Гендерна нерівність впливає на жінок і дівчат у всіх сферах життя, як-от рівні можливості, помітність та створення умов для повноправної участі в житті суспільства, а також рівний доступ до ресурсів. Рівність не можна вважати ефективною без рівних прав де-юре та де-факто для жінок і чоловіків, дівчат та хлопців. Необхідно змінити й досі панівні незбалансовані владні відносини між чоловіками та жінками в наших суспільствах, які заважають повноцінному функціонуванню демократії, дотриманню верховенства права, захисту прав людини та економічної конкурентоспроможності держав.

Хоча багато чого було зроблено для поліпшення ґендерної рівності, культурні та соціальні перешкоди заважають її досягненню. В останні роки у всьому світі посилюється протидія розширенню прав жінок: негативна реакція на права жінок ставить під загрозу досягнутий прогрес. Це вимагає нових зусиль, у яких зміна світогляду, політична воля та реальна відданість є передумовами для упевненого та довгострокового прогресу.

Гендерні стереотипи, сексизм та насильство щодо жінок: серйозні перешкоди на шляху до гендерної рівності

Гендерні стереотипи, сексизм і насильство стосовно жінок негативно позначаються на реалізації жінками своїх основних прав та позбавляють їх рівного доступу до ресурсів та можливостей працевлаштування. Перешкоджання участі жінок у політичному та громадському житті також не дає їм можливості висловлювати свої погляди, голосувати та балотуватися на державні посади, що зрештою підриває представництво та легітимність виборних інститутів. Саме тому досягнення гендерної рівності необхідне для забезпечення демократії, що добре функціонує.

Давно набуті права стають об'єктом переслідування, а раніше узгоджені формулювання опиняються під сумнівом. Необхідні підвищена пильність щодо захисту прогресу, досягнутого в гендерній рівності, а також тверда політична відданість та керівництво для забезпечення подальшого прогресу. Політика, заходи та практичні дії мають бути спрямовані на скорочення нерівності між чоловіками та жінками у всіх сферах, створення зв'язку між демократією й гендером та розширення участі, представництва та лідерства жінок у політиці.

Гендерна рівність має вирішальне значення для місії Ради Європи, а просування прав жінок є пріоритетом у її діях. Організація протягом десятиліть була рушійною силою в протидії дискримінації стосовно жінок та пропонувала оновлені амбітні стандарти для розв'язання проблеми гендерної нерівності. Інструменти, що використовуються, варіюються від інформаційних та просвітницьких кампаній до обов'язкових міжнародних інструментів, як-от Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція).

Рекомендовані дії для держав-членів, національних парламентів та засобів масової інформації

Ґендерна нерівність проявляється в різних формах та контекстах, які взаємопов'язані та потребують одночасних дій. Резолюція 2290 (2019) та Рекомендація 2157 (2019) Асамблеї «Назустріч амбітній програмі дій Ради Європи щодо ґендерної рівності» спрямовані на встановлення амбітних цілей для Організації та її держав-членів, наголошуючи на необхідності активізувати зусилля для протидії нападкам на ґендерну рівність. Рекомендовані дії передбачають, зокрема, таке:

- ▶ реалізація відповідних документів, ухвалених Асамблеєю та Комітетом міністрів, а також практичних інструментів, розроблених Радою Європи (див. нижче);
- ▶ застосування інструментів оцінювання ґендерного впливу та впровадження ґендерно-чутливого підходу під час розроблення, реалізації, моніторингу та оцінювання законодавства, політики, програм та проєктів;
- ▶ реалізація наявних стандартів та належне ресурсне забезпечення політики та механізмів ґендерної рівності, а також організацій громадянського суспільства;
- ▶ зміцнення співпраці з асоціаціями журналістів, традиційними засобами масової інформації та онлайн-медіа для запобігання використанню сексистської лексики та комунікації;
- ▶ використання рольових моделей, включаючи чоловіків, для досягнення позитивних змін в мисленні та ставленні;
- ▶ підписання, ратифікація та виконання Стамбульської конвенції та забезпечення того, щоб належну увагу було зосереджено на моніторингових звітах, розроблених Групою експертів Ради Європи з протидії насильству стосовно жінок та домашньому насильству (GREVIO), а також участі парламенту в процесі моніторингу та виконання рекомендацій, викладених у звітах;
- ▶ просування ґендерного паритету та встановлення завдань щодо забезпечення рівного представництва чоловіків та жінок у керівних органах до 2030 року;
- ▶ ухвалення законодавства, що забороняє дискримінацію в оплаті праці, з метою усунення ґендерного розриву в оплаті праці до 2030 року;
- ▶ надання обов'язкової, всебічної та інклюзивної сексуальної освіти та освіти з питань побудови стосунків і гарантія доступу до недорогих та сучасних методів контрацепції;
- ▶ забезпечення врахування ґендерної проблематики в політиці та заходах щодо міграції, надання притулку та інтеграції мігрантів.

Дії Ради Європи

Документи, ухвалені ПАРЄ

- ▶ Резолюція 2386 (2021) «Розширення участі жінок із недостатньо представлених груп у прийнятті суспільно-політичних рішень».
- ▶ Резолюція 2290 (2019) та Рекомендація 2157 (2019) «Назустріч амбітній програмі дій Ради Європи щодо ґендерної рівності».
- ▶ Резолюція 2289 (2019) та Документ 14908 «Стамбульська конвенція про насильство стосовно жінок: досягнення та проблеми».
- ▶ Резолюція 2274 (2019) та Рекомендація 2152 (2019) «Парламенти без сексизму та сексуальних домагань».
- ▶ Резолюція 2244 (2018) «Міграція з ґендерного погляду: розширення прав та можливостей жінок як ключових учасників інтеграції».
- ▶ Резолюція 2235 (2018) «Розширення прав та можливостей жінок в економіці».
- ▶ Резолюція 2167 (2017) «Право на працевлаштування домашніх працівників, особливо жінок, в Європі».
- ▶ Резолюція 2159 (2017) «Захист жінок та дівчат-біженок від ґендерно-зумовленого насильства».
- ▶ Резолюція 2111 (2016) «Оцінка впливу заходів щодо покращення політичного представництва жінок».
- ▶ Резолюція 2101 (2016) «Систематичний збір даних про насильство щодо жінок».
- ▶ Резолюція 2054 (2015) «Рівність та недискримінація в доступі до правосуддя».
- ▶ Резолюція 2084 (2015) «Просування передового досвіду в боротьбі з насильством щодо жінок».

Дії ПАРЄ

- ▶ Внесення змін до [Кодексу поведінки членів Асамблеї](#) з метою запровадження прямої заборони сексизму, сексуальних домагань і сексуального насильства та неправомірних дій, а також зобов'язання враховувати правила Ради Європи щодо захисту гідності. Звіт про перегляд Кодексу поведінки членів парламенту перебуває на стадії підготовки, а також звіт про ґендерне представництво в Парламентській асамблеї, у якому запропоновано зміни до Регламенту щодо ґендерного представництва.
- ▶ Перегляд [Керівних принципів щодо спостереження за виборами з боку Асамблеї](#) для забезпечення систематичного врахування проблеми насильства стосовно жінок, сексизму та сексуальних домагань у контексті спостереження за виборами з боку Асамблеї.
- ▶ Регулярне підвищення обізнаності, інформування та навчання членів Парламентської асамблеї з питань сексизму та насильства стосовно жінок, зокрема поширення «Підбірки інформаційних матеріалів» для парламентарів та секретарів національних делегацій.
- ▶ Щорічні статистичні дані про ґендерний баланс на посадах¹ Асамблеї, що дають можливість побачити прогрес, досягнутий у розвитку ґендерної рівності в діяльності Асамблеї.

Активна робота Комітету з питань рівності та недискримінації та створення структур *sui generis*, як-от [Парламентська мережа «Жінки, вільні від насильства»](#), що активно сприяють ратифікації та повному виконанню Стамбульської конвенції.

Стандарти Ради Європи

- ▶ [Рекомендація CM/Rec \(2019\)1](#) Комітету міністрів державам-членам «Запобігання сексизму та боротьба з ним».
- ▶ [Рекомендація CM/Rec \(2003\)3](#) «Збалансована участь жінок і чоловіків в ухваленні політичних та суспільних рішень».
- ▶ [Конвенція про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами](#) (Стамбульська конвенція).
- ▶ [Правило № 1292](#) від 3 вересня 2010 року про захист людської гідності у Раді Європи.
- ▶ [Стратегія ґендерної рівності на 2018–2023 роки](#).

1. Див. дані за 2020 рік про ґендерну рівність у роботі Асамблеї

Практичні інструменти

- ▶ Сторінка [відео та дій](#) Ради Європи, присвячена боротьбі з сексизмом.
- ▶ [Довідник для парламентарів](#) щодо Стамбульської конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок та домашньому насильству та боротьбу з цими явищами (2019 р.).
- ▶ [Довідник](#) з реалізації Рекомендації СМ/Rec (2013)1 про ґендерну рівність та засоби масової інформації (2015 р.).
- ▶ [Керівні принципи Міжпарламентського союзу](#) про викорінення сексизму, домагань та насильства стосовно жінок у парламенті (2019 р.).
- ▶ [Брошура](#) «Парламенти без сексизму та сексуальних домагань».
- ▶ [Збірник](#) передового досвіду з просування освіти, вільної від ґендерних стереотипів (2015 р.).
- ▶ [Збірник](#) передового досвіду держав-членів у сфері ґендерної рівності та засобів масової інформації на національному рівні (2015 р.).
- ▶ [Збірник](#) передового досвіду держав-членів щодо скорочення наявних перешкод та полегшення доступу жінок до правосуддя (2015 р.).
- ▶ [Збірник](#) передового досвіду щодо запобігання сексизму та боротьби з ним у державах-членах Ради Європи (2018 р.).
- ▶ [Навчання у сфері прав людини для представників юридичних професій](#) (Програма Ради Європи HELP).

www.coe.int

Рада Європи є провідною правозахисною організацією континенту. До її складу входять 47 держав-членів, зокрема всі члени Європейського Союзу. Всі держави-члени Ради Європи підписали Європейську конвенцію про права людини – договір, спрямований на захист прав людини, демократії та верховенства права. Європейський суд з прав людини здійснює нагляд за виконанням Конвенції у державах-членах.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE